

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

12.1.2005

B6-0034/2005 }
B6-0059/2005 }
B6-0060/2005 }
B6-0062/2005 }
B6-0063/2005 }
B6-0064/2005 } RC1

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

Vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 4 esitanud

- Nirj Deva, John Bowis, Michael Gahler, Jas Gawronski, Mario Mantovani, Maria Martens, Manolis Mavrommatis, Gay Mitchell, Hartmut Nassauer, Geoffrey Van Orden, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Antonio Tajani ja Anders Wijkman fraktsiooni PPE-DE nimel,
- Martin Schulz, Jan Marinus Wiersma, Miguel Angel Martínez Martínez, Margrietus van den Berg, Neena Gill, Glenys Kinnock ja María Elena Valenciano Martínez-Orozco fraktsiooni PSE nimel,
- Emma Bonino fraktsiooni ALDE nimel,
- Daniel Marc Cohn-Bendit ja Monica Frassoni fraktsiooni Verts/ALE nimel,
- Luisa Morgantini fraktsiooni GUE/NGL nimel,
- Brian Crowley, Cristiana Muscardini, Sebastiano (Nello) Musumeci, Eoin Ryan, Roberta Angelilli, Ģirts Valdis Kristovskis, Adriana Poli Bortone, Michał Tomasz Kamiński, Rolandas Pavilionis ja Umberto Pirilli fraktsiooni UEN nimel,

asendades järgnevate fraktsioonide esitatud resolutsiooni ettepanekuid:

- PSE (B6-0034/2005),
- UEN (B6-0059/2005),
- Verts/ALE (B6-0060/2005),
- PPE-DE (B6-0062/2005),

RC\552834ET.doc

PE 352.998v01-00}
PE 353.023v01-00}
PE 353.024v01-00}
PE 353.026v01-00}
PE 353.027v01-00}
PE 353.028v01-00} RC1

ET

ET

- ALDE (B6-0063/2005),
- GUE/NGL (B6-0064/2005).

Teema: Hiljutine tsunamikatastroof Aasias

RC\552834ET.doc

PE 352.998v01-00}
PE 353.023v01-00}
PE 353.024v01-00}
PE 353.026v01-00}
PE 353.027v01-00}
PE 353.028v01-00} RC1

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon hiljutise tsunamikatastroofi kohta Aasias

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 6. jaanuaril 2005 Jakartas toimunud konverentsi tsunamiohvrite abistamiseks ja 11. jaanuaril 2005 Genfis toimunud rahvusvahelist doonorriikide konverentsi;
 - võttes arvesse 7. jaanuaril 2005 toimunud üldasjade ja välissuhete erakorralise nõukogu järeldusi;
 - võttes arvesse Euroopa Komisjoni teatist "Euroopa ja Aasia: tõhustatud koostöö strateegiline raamistik" (KOM(2001)469) ning selle läbivat rõhuasetust ELi suhete tähtsusele Aasia riikidega, st mandriga, kus elab üle poole maailma elanikkonnast;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 103 lõiget 4;
- A. arvestades, et Kagu-Aasiat tabas 26. detsembril 2004 võimas maavärin, mille tugevuseks mõõdeti Richteri skaalal 9 palli ning mis vallandas ulatuslikud tsunamid Indoneesias, Sri Lankal, Lõuna-Indias, Tais, Malaisias, Maldiividel, Bangladeshis, Birmas (Myanmaris), Mauritiusel, Somaalias, Keenias, Seišellidel, Réunionil ja Tansaalias;
- B. arvestades, et 12 riigis, mida tsunami tabas, on katastroofi tõttu hukkunud üle 160 000 inimese, sh ELi kodanikke, palju rohkem on vigastada saanud ning kuni viis miljonit inimest on jäänud koduta ja neil puudub juurdepääs elutähtsatele teenustele, nagu toidule, puhtale veele ja ravimitele;
- C. arvestades, et katastroof tabas kõnealustes riikides kõige rängemalt just vaeseimaid kogukondi, näiteks kalurikülasid, ning tuhanded lapsed on katastroofi tagajärjel jäänud orvuks;
- D. arvestades, et nimetatud rannikupiirkondades on suur osa kommunikatsiooni-, energia- ja haridusinfrastruktuurist hävinenud;
- E. arvestades, et reostunud vesi ja pärast tsunamit sadanud tugevad vihmad on suurendanud selliste haiguste nagu koolera, malaaria ja tüüfuse riski;
- F. arvestades asjatundjate hoiatusi, et mereelustikele, sh mangroovidele ja korallrahudele tekitatud kahjud võivad olla ulatuslikud ja püsivad, millel võivad olla tõsised tagajärjed kalapüügist sõltuvate kohalike kogukondade toiduga kindlustatusele ja elatisele;
- G. arvestades, et kogu maailma reageering katastroofile on olnud muljetavaldav; arvestades, et EL ja liikmesriigid seni lubanud eraldada kokku ligi 1,5 miljardit eurot ning see summa kasvab pidevalt; ning arvestades, et Euroopa Komisjon on juba eraldanud 23 miljonit eurot ja lubanud vahendeid 350 miljoni euro ulatuses; arvestades samas, et sellest 150 miljonit eurot ei ole nn uued vahendid, vaid need võetakse olemasolevatest pikaajalistest arenguabi projektidest;

- H. arvestades, et eelnevate katastroofide puhul ei ole lubatud abi sageli kajastanud tegelikult antud abi suurust;
- I. arvestades, et ÜRO viib piirkonnas läbi vajaduste hindamist, kuid paljudesse piirkondadesse, mida tsunami tabas, on juurdepääs raskendatud, eelkõige Sumatral;
- J. arvestades, et enamikul riikidest, mida tsunami tabas, oli juba enne suur võlamaksete koormus ning abistamiseks antav raha muutuks kasutuks, kui doonorriigid saaksid jätkuvalt nende võlgadega seotud makseid;

Kohene reageering

- 1. avaldab sügavat kaastunnet ja solidaarsust katastroofis kannatanud riikide elanikele ja valitsustele, samuti ohvrite perekondadele Kagu-Aasias, Ida-Aafrikas, Euroopas ja mujal;
- 2. avaldab kõnealuste riikide elanikele tänu seoses nende reageerimisega humanitaarkatastroofile, kes nende endi kannatustele ja kaotustele vaatamata abistasid sedavõrd suurel määral ka katastroofis kannatanud Euroopa kodanikke;
- 3. tervitab kõigi avaliku ja erasektori abistajate suuremeelsust kriisile reageerimisel, mis peegeldab solidaarsuse globaliseerumist, mida on ennekõike üles näidanud avalikkus;
- 4. väljendab muret seoses sellega, et pole teada ohvrite arv Birmas; kritiseerib Birma sõjaväelist juhtkonda seoses riigi rannikualade sulgemisega ning üldise keeldumisega teha rahvusvahelise üldsusega koostööd, mis halvendab tsunamiohvrite olukorda selles riigis;
- 5. kutsub parlamendiliikmeid üles annetama vabatahtlikult ühe või enama päeva hüvitised India ookeani tsunamikatastroofi ohvrite heaks;

Reageerimine hädaolukorrale

- 6. rõhutab, et katastroofis orvuks jäänud lapsed peavad olema üks abiosutajate esimesi prioriteete, kuna neid ähvardab üha enam röövimise ning füüsilise ja seksuaalse kuritarvitamise oht;
- 7. usub kindlalt, et tsunami tõttu orvuks jäänud laste tõhusaks kaitsmiseks on tarvis pakkuda kaitset iga liiki ärakasutamise ning salajase rahvusvahelise lapsendamise eest, tagades ühtlasi laste tulevikuväljavaated ohutu ja tervisliku sotsiaalse keskkonna loomise abil; nõuab traumajärgse stressi vältimiseks psühhosotsiaalsete meetmete rakendamist, pöörates erilist tähelepanu laste abistamisele;
- 8. kutsub rahvusvahelist üldsust üles pöörama erilist tähelepanu 1,5 miljoni lapse olukorrale, kes UNICEFi hinnangute kohaselt on katastroofi tõttu ohustatud; nõuab abi suunamist oma perekonna kaotanud laste leidmisele, kindlakstegemisele ja perekondadega taasühendamisele, tagades laste võimalikult kiire tagasipöördumise kooli, ning lähtudes teadetest, et on tekkimas lastega kauplajad, kes püüavad katastroofi ära kasutada, müües

RC\552834ET.doc

PE 352.998v01-00}
PE 353.023v01-00}
PE 353.024v01-00}
PE 353.026v01-00}
PE 353.027v01-00}
PE 353.028v01-00} RC1

alaealisi sunniviisilisele tööle või seksuaalorjusesse, abipingutuste suunamist sellele, et tagada laste kaitsmine ärakasutamise eest;

9. kutsub ELi liikmesriike üles hõlbustama nende tsunamipiirkonnast pärit orbude sissepääsu ELi, kelle sugulased elavad liikmesriikides;
10. kutsub katastroofis kannatanud riikide valitsusi üles hõlbustama humanitaarorganisatsioonide tööd abi jagamisel, tehes kõik endast oleneva, et tagada kõikide abivajajate juurdepääs abile ohvrite poliitilistest tõekspidamistest, rahvusest või religioonist sõltumata, ning vähendades abistavate asutuste jaoks bürokraatiat;
11. rõhutab, et üldise abistamistegevuse koordineerimist peab juhtima ÜRO humanitaarabi koordineerimise büroo (OCHA), tehes seda Euroopa humanitaarabiameti ECHO täielikul ja selgel osalusel ning kõikide abistajate toetusel, ning tervitab ELi täielikku toetust ÜROle ja võetud kohustust rahastada OCHA tegevust piirkonnas;
12. kutsub ÜRO peasekretäri üles määrama igasse tsunami tõttu kannatanud riiki ÜRO humanitaarabi koordinaatori, kelle selgeks ülesandeks on suunata kõiki muid ÜRO ameteid kriisile reageerimisel;
13. kutsub liikmesriike ja Euroopa Komisjoni üles kooskõlas ÜRO peaassamblee resolutsiooniga nr 3519 ja Euroopa Parlamendi 30. novembri 2000. aasta resolutsiooniga tagama naiste täielikku kaasamist nii praegu tsunami tõttu kannatanud piirkondades kui ka rahvusvahelisel tasandil üldise abistamistegevuse koordineerimisse;
14. rõhutab, et on oluline võimaldada ÜROl täita tema võtmerolli rahvusvaheliste abistamispingutuste koordineerijana, ning rõhutab ühtlasi, et esialgse erakorralise abi etapi ning sellele järgneva taastamis- ja ülesehitamisetapi vahele ei tohi jääda lünka; kutsub ELi liikmesriike üle koostöös kohalike valitsuste ja teiste osalistega tagama, et ELi tegevuse osas toimuks tihe sisemine kooskõlastamine nii erakorralise abi kui ka kannatanud piirkondade taastamiseks vajaliku keskpika ja pikaajalise tegevuse osas;

Rahaline reageering

15. tervitab ELi eraldatud esialgse 23 miljoni euro kiiret väljamaksmist, samuti ECHO ekspertide kaasamist abistamistegevusse; tervitab ka Euroopa Ühenduse kodanikukaitse mehhanismi mobiliseerimist, mis on tegutsenud alates tsunami toimumisest, samuti abistamist koordineerinud Euroopa Komisjoni järelevalve- ja teabekeskuse (MIC) toetavat tegevust;
16. toetab täielikult Euroopa Komisjoni teadet kavatsuse kohta esitada ettepanek, mille kohaselt eraldatakse täiendavalt 100 miljonit eurot erakorralise abi reservi tarvis; võtab lisaks teadmiseks Euroopa Komisjoni kavatsuse eraldada täiendavat rahalist abi kuni 350 miljoni euro ulatuses taastamistöödega seotud abile, et aidata kaasa Aasia tsunamikatastroofile järgnevale abistamistegevusele; palub Euroopa Komisjonil siiski vaadata läbi kõik võimalused 2005. aasta eelarve raames ning esitada pärast vastavate hindamiste läbiviimist

vajalikud ettepanekud; tervitab nõukogu 7. jaanuari järeldustes sisalduvat kinnitust, mille kohaselt on oluline tagada, et hiljutiste sündmustega seoses eraldatavate vahendite puhul oleks tegemist täiendavate vahenditega lisaks juba võetud kohustustele arengu valdkonnas; rõhutab, et taastamisprotsess peab olema igati läbipaistev, eriti mis puudutab selle poliitilist, majanduslikku ja rahalist külge;

17. kutsub Euroopa Liitu, ELi liikmesriike ja rahvusvahelist üldsust täitma antud lubadused kiiresti ja kokkulepitud ajagraafiku kohaselt, võttes arvesse varasemate katastroofidega seotud kogemusi, kus esialgu anti suuremeelseid lubadusi, kuid millest täideti vaid väike osa;
18. tervitab ettepanekut, mille kohaselt 1 miljardi euro suurust India ookeani tsunami laenufondi haldaks Euroopa Investeerimispank, kuid nõuab, et igasuguse rahastamise puhul järgitaks säästvaid sotsiaalseid ja keskkonnanõudeid;
19. toetab üleskutseid kaaluda võlgade peatamist, kustutamist, kergendamist ja vahetamist kõige enam tsunami tõttu kannatanud riikide puhul, kes peavad püüdma vähendada vaesust ja taastada kannatanud kogukondi; kutsub nõukogu üles toetama Maailmapanka, Rahvusvahelist Valuutafondi, Aasia Arengupanka ja Pariisi kreditoride klubi hõlmava rakkerühma (*task force*) moodustamist, et töötada veebruariks välja võlakergenduse plaan;
20. tervitab Euroopa Komisjoni 9. juuli 2003. aasta teatist (KOM(2003) 399) uue partnerluse kohta Kagu-Aasiaga, mille nõukogu ja Euroopa Parlament heaks kiitsid; nõuab, et Euroopa Komisjon esitaks kooskõlas teatisega vastava ettepaneku, võttes arvesse tsunamikatastroofi tagajärgi;

Tegevus keskpikas perspektiivis

21. nõuab tervikliku ja tõhusa varajase hoiatamise süsteemi viivitamatut väljaarendamist ning selle kättesaadavaks tegemist India ookeani äärsetele riikidele, samuti teistele tsunamiohtlikele ja muudest looduskatastroofidest ohustatud piirkondadele;
22. kutsub sellega seoses Euroopa Komisjoni üles edendama esmajoones sellise süsteemi rajamist India ookeani äärsetele tsunami tõttu kannatanud Kagu-Aasia ja Ida-Aafrika riikidele, kuid teiseks edendama ka vastava hoiatussüsteemi rakendamist AKV ja Vahemere riikide ning ELi rannikualade jaoks;
23. on teadlik, et merekeskkonna ja -ressursside hävitamise pikaajalistel tagajärgedel on ränk mõju kohalikele kalapüügist sõltuvatele kogukondadele; kutsub nõukogu ja Euroopa Komisjoni üles vaatama läbi võimalusi kannatanud kogukondadele materiaalse abi suunamiseks laevade, varustuse, tehniliste teadmiste ja toorainena;
24. rõhutab kannatanud riikide valitsuste abitaotlemismenetluste lihtsustamist käsitleva palve tähtsust, eriti Euroopa Liidu abi osas, et teha abi abivajavatele kohalikele inimestele vahetult kättesaadavaks, ning kutsub Euroopa Komisjoni üles andma parlamendile aru selle palve täitmiseks tehtud jõupingutuste kohta;

Pikaajalised vajadused

25. rõhutab, et kannatanud piirkondade taastamine peab keskenduma ellujäänud elanike olukorra parandamisele, püüdes vähendada vaesust ning haavatavust seoses tsunamidega; rõhutab, et kõik taastamistöödeks antavad vahendid peavad enne väljamaksmist vastama läbipaistvuse ja aruandekohutislikkuse põhimõttele; kutsub asjaomaseid valitsusi üles töötama välja riiklikke taastamiskavasid, mis hõlmaksid mehhanisme kodanikuühiskonna laialdaseks osalemiseks nimetatud kavade väljatöötamises ja elluviimises;
26. nõuab, et rahvusvaheline üldsus töötaks ÜRO juhtimisel välja tõhusa ja kooskõlastatud tegevuskava tulevaste katastroofide puhuks, et reageerimine ei oleks ajutise iseloomuga ning tulevikus oleks võimalik paremini saavutada kooskõlastatud reageerimist;
27. tervitab osa liikmesriikide kiiret reageerimist katastroofile, kuid väljendab kahetsust seoses ELi üldise suutmatusega pakkuda kiiret ühendatud sõjaväelist üksust õhusilla loomiseks ja infrastruktuuri parandamiseks; kutsub sellest tulenevalt nõukogu üles arendama ELi võimekust suure kandejõuga õhusilla loomiseks, et oleks võimalik humanitaar- ja looduskatastroofide puhul asjakohaselt ja tõhusalt reageerida;
28. nõuab, et nõukogu toetaks asjakohase varustusega spetsialiseeritud kodanikukaitseüksuste loomist, mis viiksid läbi ühist väljaõpet ja mida oleks võimalik kasutada loodus-, humanitaar- või keskkonnakatastroofide või tootmisriskidega seotud katastroofide korral Euroopa Liidus või mujal maailmas;
29. rõhutab, et kogu maailmas elab 1,2 miljardit inimest vaesuses ning ligi miljard inimest alatoitluses, nende seas üle 150 miljoni alla viieaastase lapse; rõhutab sellest tulenevalt vajadust, et ELi liikmesriigid ja kõik doonorriigid täidaksid Monterreys kokku lepitud eesmärki eraldada 0,7% SKTst välisarenguabile;

Sri Lanka ja Indoneesia

30. kutsub Euroopa Liitu ja rahvusvahelist üldsust üles koos Indoneesiale ja Sri Lankale taastamistöödeks antava pikaajalise abiga edendama ka rahuprotsessi nendes riikides;
31. kutsub Sri Lanka konflikti pooli taasalustama võimalikult kiiresti rahuprotsessi ning palub neil võtta arvesse Sri Lanka kõikide kogukondade poolt üksteise suhtes ilmutatud head tahet ja toetust, samuti rahvusvahelise üldsuse toetust Sri Lanka taastamistöödele pärast riigi elanikke tabanud tsunamikatastroofi; kutsub mõlemat poolt üles kaaluma ühise rakkerühma loomist, et tagada abi õiglane jaotamine riigis;
32. rõhutab, et EL peab koos Norra toetusega tuginema üles näidatud heale tahtele ja asuma jätkama rahuprotsessi, nagu nähti ette Oslo läbirääkimistel detsembris 2002, koos asjakohase arengu- ja taastamisabiga;
33. tervitab asjaolu, et esimest korda 18 kuu jooksul on Indoneesia valitsus avanud Aceh provintsi rahvusvahelistele abiasutustele ja ajakirjanikele ning mässuline liikumine on kuulutanud ühepoolselt välja relvarahu; tunneb siiski sügavat muret seoses teadetega sõjaliste

rünnakute taasalustamise kohta mässuliste vastu Acehi provintsis;

Lõppsõna

34. kutsub nõukogu üles esitama Euroopa Parlamendile kuue kuu pärast aruande ELi abipingutuste kohta piirkonnas;
35. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Komisjonile, nõukogule, ELi liikmesriikide valitsustele, Indoneesia, Sri Lanka, Tai, India, Maldiivide, Malaisia, Bangladesh, Tansaania, Birma, Mauritiuse, Keenia, Somaalia ja Seišellide riigipeadele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile ja OCHA juhile.